

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Gospodskih ulicah št. 12.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabimo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim je potekla koncem meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času ponové, da pošiljanje ne preneha in da dobé vse številke.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za Ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom

Za vse leto	13 gld. — kr.
„ pol leta	6 „ 50 „
„ četrt leta	3 „ 30 „
„ jeden mesec	1 „ 10 „

Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec, 30 kr. za četrt leta.

S pošiljanjem po pošti velja:

Za vse leto	15 gld. — kr.
„ pol leta	8 „ — „
„ četrt leta	4 „ — „
„ jeden mesec	1 „ 40 „

Naročuje se lahko z vsakim dnevom, a h kratu se mora poslati tudi naročnina, drugače se ne oziramo na dotično naročilo.

Upravnništvo „Slov. Naroda“.

Obrat na bolje.

V zadnji seji deželnega zbora kranjskega nesli so k pogrebu politično bitje, za katerim se bode jokalo kak nemškutar ali pa kak prav zagrizen vladni pristaš. Povejmo brez ovinkov in naravnost: Dobila se je mej slovenskimi poslanci večina, katera je tistih 600 goldinarjev kar odklonila ter odrekla. Mi pravimo: „tistih 600 goldinarjev“, — kajti vsakod, ki ni tujec v Jeruzalemu, pozna ta madež na ščitu narodne politike, vsakodor vé, da to je tista sramotna vsota, katera je dolga leta strašila v proračunih slovenske dežele kranjske kot nagrada za posebni pouk nemščine na naših ljudskih šolah. Skovali so te „Judežve groše“ Nemci in nemškutarji, ko jim je še, kot večini v deželnem zastopu, pšenica pri nas cvetela. Ni jim bilo dovolj, da se je nemščina šopirila

kot učni jezik po ljudskih šolah, ne dovolj, da je povsodi bil nemški jezik učni predmet: ampak še posebno zalogo so napravili, nekak „reptilienfond“, od denarja slovenskega kmeta, za tiste učitelje, kateri so, zapeljani od „lakote blaga“, hoteli „riba-Fisch“, „miza-tisch“ ucepljati v mlade glave po naših hribih in gorskih zakotjih! Zaloga ta je znašala samo 600 goldinarjev. S temi groši se res ne da ponemčiti nijedna slovenska duša. Ali naši Nemci niso gledali, da bi ta nagrada kak uspeh imela. Tega jim tudi treba ni bilo, saj so jim itak vse šole tekale po nemškem tiru, kakor so si le želeli mogli. Obesili so pa mošnjo s tem denarjem na javni kol iz drugega razloga, da bi namreč slovenski rod ponižali in osramotili v javnem mnenju! Glejte, dejali so svetu, ta rod tu mi tako germanizujemo, kakor le hočemo, in da vidite prav jasno, kakšni gospodje smo mi, zato nam bode dežela leto na leto plačevala šeststo goldinarjev slovenskega davka! Stvar torej ni imela niti najmanjšega učnega smotra, imela pa obilno mero politične oholosti v sebi in bila pečat, iz katerega se je lahko vsak hip razvidela nemška nadvlada v naši kronovini!

Ko je deželni zbor l. 1883. dobil slovensko večino, pričakovati je bilo po vsej pravici, da bode pri prvi priliki zatrl se ta fond, ta poniževalni ostanek nemškutarskega vladanja. A varali smo se. Neki višji oziri pritisnili so na prepričanje narodnih poslancev in nekateri izmed njih so potegnili z nemško manjšino, tako da se je res zopet razpisala nagrada za neobvezni pouk nemščine v tej slovenski deželi. Da je bilo to proti vsakemu narodnemu principu, da je narodna večina s tem kapitulovala pred nemško manjšino in se udala njenim principom, to je bila tedaj žalostna resnica. Tem bolj žalostna resnica je bila to, ker teh 600 gld. sploh ni moglo imeti drugega namena, kakor izraziti, da najbolj neumno nemško povelje še lahko mej nami naprej velja, ali k večjemu to, da mi moramo za nemščino dati, kar se koli od nas zahteva! Nemškutarska politika si ni mogla misliti in želeli večjega uspeha, nego je bil ta, da so slovenski poslanci sami na novo pobarvali njene, za nas sramotilne trofeje in da se je ob jednom zaradi tega razdvojila dotlej

jedina slovenska stranka. Razdvoj, boj pa je moral biti, ker bi jako žalostno bilo za razvoj narodnega mišljenja in za narodno politiko, da se niso našli močje in časniki, ki so branili narodna načela, čut časti in stališče odločnosti v tem flagrantnem slučaju.

Pobijali smo tudi mi z našim listom oporunstvo, katero je večina narodnih poslancev na škodo načelnemu stališču izražala, ko je leto za letom glasovala za nagrado izrednemu nemškemu pouku. Nedoúmní so nam bili višji oziri, kateri naj bi opravičevali to nenarodno glasovanje, in tudi dolga doba sedmih let ni nam donesla nič takega, kar bi nas uverilo, da je bilo tu umestno žrtvovati načelo višjim ozirom. O stvarnih razlogih za potrebnost takega fonda pa ni bilo govora niti v nemškutarski dobi, niti poslej, in na vsak način se hoče osmešiti tisti, kedor bi zagovarjal to slabo stvar s kulturnega stališča. Gotovo je torej bilo, da pride čas, ko bode tudi tu zmagalo pravo prepričanje, da se izbriše ta madež v narodni politiki naši.

V petek je torej bilo, da je padel navadni predlog finančnega odseka glede teh 600 goldinarjev. Tiho, skoro brez debate se je vršil ta parlamentarni pokop. Uplivati ni bilo treba več na prepričanje, samo je nastalo v tem zmislu, da mora biti konec temu nezmislju. Dovolj je bilo žrtve višjim ozirom, dovolj je bilo žrtvovanega najboljšega, narodnega stališča! Veselje mora zaradi tega prepričanja naudati vsakega resnega domoljuba. In posebno dobro znamenje je to, da so se odločnemu krilu narodne stranke pridružili v petek vsi poslanci kmetskega stanu, ker govori se rado in prerado, da kmet hoče imeti nemščino, da mu idealnega narodnega teženja ni mari. Ako so pa ti poslanci pokazali toliko odločnosti, potem je tudi upati, da ne bodo drugače ravnali poslanci, kateri so imeli idealnišo izobrazbo in časih tudi že nazore o narodnih idealih! Napominamo glasovanje nam je torej po vsej pravici signal obrata na bolje, signal složnega delovanja v narodnih vprašanjih. In gotovo je, da bode to marsikomur vzbudilo boljše upe za naša prihodnost, upe, ki so večkrat v nevarnosti zaradi malega poguma narodovih zastop-

LISTEK.

O domačem obrtu slovanskem.

Iz Hellwaldove knjige „Die Welt der Slaven“ preložil A. Funtek.

(Dalje.)

Tehniški znamenite so različne prevlake zaradi gladke površine svoje; nikakor ne razpokajo. Žgó jih v preprostih pečéh, zakurjenih z drví. Ruščuk je bil nekda središče sloveči stroki obrtni; izdelovali so namreč pipe in čašice za kavo iz hrhkega grafitnega ila. Sevéda to blagó ni kaj trajno, ali pipe slové, ker so dobro luknjičaste. V Bosni izdelujejo od izborne gline čibuke, najznanejše in najrazširnejše blagó; premnoge rodbine jih izgotavljajo v velikih množinah. Sicer pa Bošnjak nič kaj ne mara strljiivega blagá, zato ne lončari dosti. Vender proizvajajo dvojeverstno blagó lončarsko, ki se ne loči dosti od klasiških oblik; posode so jako močne, toda cenéne. Jedna vrsta je navadno posteklena zeleno ali rdeče; druga je nekakova terakota. Terakotno blagó je kaj lično in okrašeno z rdečimi ali rjavimi nariski.

Ker Bošnjaki in Bolgari s Turki vred ljubijo

vse, kar je trajno, razvija se jim lepó kovinski obrt. Bosniško gospodinjstvo namreč kaj rado rabi bakrene posode. Do malega vsa namizna posoda: kozarci, vrči, krožniki, sklede, čaše, puščice, bakrena je in potem zvečine prevlečena s cinkom, pri bogatinih s srebrom; zato je videti jako lepa. Mimo tega obdelujejo dōkaj železa in precēj dovršeno izgotavljajo nekatero orodje in priprave, n. pr. izvrstne kōse, srpe, poprej tudi bodála, meče in handžarje, celó strelno orožje. Vender so orožarji bosniški, kakor tudi orožarji srbski in bolgarski, ustavili delo že pred leti, ki se ne morejo s pridom upirati konkurenciji evropski. Ali jugoslovanskega kovinskega obrta zato ni smeti prezirati, dasi peša. Prelepi so noži Srbov vojaškograniških, od predrobnega nožiča do velikega handžarja; tudi slové v Bolgarih nožarji gabrovski. V Bolgarih sploh izdelujejo razni pasarji sōsebno od medí, cinka i. t. d. obilo stvaríj za domačo potrebo in ženski nakit, katerega časih preprosto emajlirajo in udelavajo z nepriestnimi kameni. Za kovinska dela so jako nadarjeni Rusi. Kmet ruski je presrečen, ako najde ali ukrade kos železa, star velik žebelj; od njega si zgotoví pilo, sveder, klešče, kladiivo, ali česar potrebuje sploh. Mnogo gubernij sloví zaradi prav imenitnega obrta kovinskega. V Jaroslavu izdelujejo

umivalnike od pločevine in kōse, istotakó v Vladimíru, čegar srpi in kōse slové po vsi Ruski. To obrtovanje podeduje rod za rodom; končno izvršujejo tudi nože in ključanice. Niženovgorodskemu blagu nožarskemu, nožem, nožicam, bodalom i. t. d. čudijo se celó veščáki angleški. Kar na višku pa je Tula. Kovinski izdelki tega mesta so toli izborni, da jih ni mōči dosti ločiti od umetalnoobrtnih proizvodov; ondu napravljajo zlasti svečnike, ograje, vsakovrstna ključarska in nožarska dela, mimo tega takózvane tulske tvore, kateri so pa prav za prav domá v Georgiji.

Posebno v Rusih so čudovite pozlačene stvari od srebra s céličnim in jamičnim loščem. Odlikujejo se po drobnem delu in dobrodejno soglasujočih barvah; zvečine jih izdelujejo žene. Kakor sodijo soglasno, nobenemu drugemu národu evropskemu ni mōči izvrševati takšnih del. To ti je pristno umetalno rokodelstvo, obsezajoče srebrni in zlati lišp, sōsebno tudi filigranska dela. V južnih Slovanih jedino Bošnjaki v tej stroki izdelujejo dōkaj dobrih stvaríj. V njih jako obljubljeni ženski nakit je večinoma filigransko delo; nedavno so ga jeli celó izvažati. Sila spretno pretkavajo les s srebrnimi nitimi. V tej vrsti lepšajo n. pr. ustnike z okraski, celó z imeni, izreki in letnicami. V Hercegovini

nikov. Gotovo pa je tudi, da bo de vlada morala računati z novim duhom narodne stranke in pripoznati njeno samostojnost in voljo. Življenje in smrt šest sto goldinarjev bode njej in vam dokaz, da umetnost v politiki le kratko trpi, in da je pravica pa narodova volja tisto, kar živeti sme in mora!

Deželni zbor kranjski.

(VI. seja, dne 31. oktobra leta 1890.)

(Dalje.)

Poslanec Svetec poprime v generalni debati o proračunu normalno-šolskega zaklada prvi besedo. Pedagogičsko načelo je, da se v ljudski šoli mora poučevati le na podlagi materinega jezika. Izjeme nahajajo se le tod, kjer hoté kak narod zatirati. V Avstriji pa se narodi pač ne smejo zatirati. Vsak pošten Avstrijec in pravičen človek mora gledati na to, da se krivice odpravijo. Omenja razmere mej nemškimi in slovenskimi otroki v kočevskem okraji. Skoraj tretjina otrok je slovenskih, ki morajo pohajati nemške šole. V Dragi začel se je „schulverein“ mešati v šolske razmere, odtod pritožbe. Ako se poudarja želja starišev po nemških šolah, treba natanko pretresati take želje. Stariši verujejo takim, ki jim pravijo, naj se otroci raje uče nemški, ker slovenski že itak znajo od doma, a v zmoti so, zapeljani po navideznih dokazih. Otrokom treba je znati pismeni slovenski jezik, kakor se tiskajo knjige, če hoté korist imeti od šole v daljnem življenji. Saj tudi nemški otroci ne znajo svojega jezika, še v gimnaziji dostikrat ne. Na jednorazredni šoli se otrok ne more učiti dveh jezikov. Le v slovenski šoli je mogoče, da otrok razume učitelja in se nauči kaj koristnega za življenje. Ako se dela nasprotno, osleparjeni so nazadnje stariši in svet, najbolj pa otroci, ki se neso naučili ničesar. Proti taki zlorabi želja nepoučenih starišev se moramo upreti, stariše je treba poučiti. Naša dolžnost je skrbeti, da se otroci pouče zlasti o tem, kako bodo mogli izobraževati se za svoje življenje, da razumejo slovenske knjige. Kar ima naš kmet omike, v kolikor je napredoval, to zahvali slovenski knjigi. Tisti, ki nimajo te dobrote, da bi razumeli slovenske knjige in se mogli poučevati iz nje, zastajajo. Ljudsko naše šolstvo naj se uravna na jedino pravi in pravični podlagi.

Gledé na navedene razloge stavlja naslednjo resolucijo:

Slavni deželni zbor naj sklene:

Deželnemu odboru se nalaga:

a) Naj poizve natančno, koliko slovenskih otrok pohaja kočevske ljudske šole z nemškim učnim jezikom;

b) naj dogovorno s c. kr. deželnošolskim svetom skrbi, kolikor mu je mogoče, da bodo ti otroci poučevani v svojem maternem jeziku;

c) kolikor on tega ne more doseči, naj pripravi za prihodnje zasedanje deželnega zbora primerne predloge.

Poslanec Hribar: Kakor vidimo iz proračuna norm. šol. zaklada naraščajo stroški rapidno od leta do leta. Priznavam potrebo, da se za ljudsko šolo stori vse, kar je mogoče, da se šolstvo

delajo zlatarji po okornih vzorcih evropskih, ali pa izgotavljajo filigranska dela, katera vender niso kaj prida. V Bolgarih slovó vrački izdelovalci srebrnega filigrana (kolundžiji); vender bode bržkone nakit inozemski do cela izpodrinil domači solidnejši lišp od medí ali srebrá. Sploh kaže širo zlatarstvo in srebrarstvo bolgarsko le malo umetelnih del.

Umetalno rokodelstvo posebne vrste je v Bolgarih slikanje podob. Zvečine rabi cerkvenim namenom, vender so posamični mojstri, katerih dela slovó daleč po deželi; s temi izdelki tudi bogatini radi krasé hiše svoje. V Rusih je slikanje svetniških podob posebná stroka domačemu obrtu. Podobe slikajo kmetje na lesene deščice, zvečina od lipovine. Opravilo si delé takó, da slikajo nekaterniki samó roke in noge, drugi obličje, tretji oblačilo i. t. d. Ta posel je v Rusih prastar; zlasti ga opravljajo v guberniji vladimirski. Prav takó umetalne so pletenine, katere izdelujejo v Rusih ponajveč dekleta; zánje uporabljajo celó barvane vrvi, slamo ali bičje. Tako pletó preproge, pasove i. t. d., okrašene s prelepimi simetriškimi liki, poleg tega stvarí za vsakdanjo rabo. V Belih Rusih so „lapti“ ali čevlji od ličja izdelek domačega obrta; izgotovljajo jih osobito kmetjski dečki. Na Gališkem v Moravici izdelujejo izvrstne slamnike.

(Dalje prih.)

razvija. A skrbeti nam je, da imamo tudi ingerenco na naše ljudsko šolstvo. Navaja potem ukaz o obligatornem pouku nemščine na vseh 3 in 4 razrednicah proti kateremu, ker je protipostaven, se je oglasil dež. zbor. Predlagala se je resolucija, dovolj krotka, da se nemškega pouka udeleže samo oni otroci, katerih stariši to izrecno želé početkom leta, ker se po zakonu nihče ne more siliti k učenju drugega dež. jezika. Dež. odboru se ni odgovorilo nič, vsaj v tiskanem poročilu ne nahaja se nič o tem. Tako ravnanje vlade je obrneno proti dostojnosti te zbornice in se mora silno obžalovati. Ko je dež. odbor l. 1879 prosil dež. šolski svet, naj se upelje obligatni pouk nemškega jezika na ljudskih šolah, takrat bile so razmere vse drugačne nego danes. Večino je imela tedaj manjšina prebivalstva dežele. Zdaj je to ravno nasprotno. Dež. šolski svet ni sklical seje, za hrbtom avtonomnih članov izdal je te ukaze. Vlada izdala je kar svoj ferman. Naš dež. šol. svet zdi se mi podoben Janusu, na jedno stran kaže prijeten obraz, na drugo pa črke c. k. Kader zahtevate svoje pravice, pravi se nam, to je c. k. urad, kateremu se ne more predpisavati itd. To je čudno ravnanje, katero se mora javno ožigosati. Oglašam se proti potrebi nemškega jezika in stojim na stališču, katero so zavzemali mnogi izkušeni voditelji naroda. (Potem čita nekaj o nalogi ljudske šole in nek ukaz.) Ugovarjam, da bi v naši deželi bil nemški jezik potreben, slovenski narod naj bi imel povsod vse svoje pravice, potem naš kmet ne bode kazal tiste želje po nemščini, katera se tako rada navaja. Navaja nek izgled iz davkarije, kako je uradnik na ponižno približajočega se slovenskega kmeta, ki je prinesel denar, zarenčal, a kako je bil isti uradnik prijazen z gospodom, ki je prišel in ga nagovoril nemški. Dalje omenja nek izgovor g. dež. prednika, ki je rekel: Avstrijci smo, zato nam je potreben nemški jezik. Žalostno bi pač bilo, če bi baš nemški jezik bil znak avstrijstva, nikdar se ne bodo dali narodi prisiliti, da bi to priznavali. Kje pa je nemški jezik na Ogerskem, na Hrvatskem? Ali ni v Galiciji poljski jezik notranji jezik? Ali ne pripadajo vse te pokrajine k Avstriji? Samo nas se hoče tedaj zatirati, Čehe, Slovence in Hrvate v Istri. Potem govornik navaja nekatere prav zanimive date iz poročila mestnega šolsk. sveta, ter sklepa iz njih, da nemške šole ni bilo potreba. Konečno izreka, da bi slovenski narod, ki ga je 96% na Kranjskem zaslužil več ozira od dež. šol. sveta, da bi se bolj oziralo na sklepe tega zbora. (Dobro v zbornici in mej poslušalci.)

Posl. dr. Schaffer, govori da so se šole že dosti poslovenile, da se zdaj hoče osnovati naskok (Sturm) proti starišem. Omenja, da vsak izobražen Avstrijec pač mora znati nemški (Oho mej poslanci in poslušalci) itd. V mestne nemške šole pošiljajo revni nemški stariši iz okolice svoje otroke.

Deželni odbornik dr. Vošnjak naznanja, da je v zadevi omenjeni od poslanca Hribarja došel odgovor, da pa se deželni odbor še ni mogel v njem posvetovati.

Posl. Svetec odgovarja dr. Schafferju, da stariši pač ne morejo razsojati o čisto pedagogičnih vprašanjih. Zakaj pa se v drugih zadevah ne vpraša starišev, n. pr. ali sploh hoté otroke dati v šolo, ali pa če so zadovoljni z 6letno šolsko dolžnostjo otrok. Le za nemške šole se vlada poteguje toliko, za slovenske pa prav malo. Izobražen človek potrebuje še več jezikov, ne samo nemškega, a kmet in kmetjski otroci ga pa ne potrebujejo. Naj se tedaj ne silijo. Navaja izgled občine St. Martinske, ki je prosila, da se ne silijo otro i z nemščino — a brezuspešno.

(Konec prih.)

Interpelaciji narodnih poslancev v deželnem zboru kranjskem dne 31. oktobra 1890. leta.

Visoko predsedstvo c. kr. deželne vlade!

Časniki so razglasili, da je bil meseca julija tega leta c. kr. okrajni šolski nadzornik gosp. Ivan Komljanec v Kočevji neposredno po njega prevzvišenosti gosp. naučnem ministru od nadzorništva odstavljen in da se je to tako zgodilo, da c. kr. deželni šolski svet ni bil preje vprašan; da se proti gosp. nadzorniku ni vršila preje nikaka disciplinarna preiskava in da on preje niti na kak odgovor ni klican bil.

Po deželnih postavi z dne 25. februarja 1870 o šolskem nadzorstvu imenuje c. kr. okrajne šolske

nadzornike naučni minister, ampak le na podlogi trojega (terno) predloga c. kr. deželnega šolskega sveta, in to na šest let.

Zatorej je ta ministrov korak popolnoma ne- navaden in z ozirom na deželno postavo čisto nepríčakovan, ter se sodi, da so ga prouzročili kočevski agitatorji nemškega „Schulvereina“, katerim nepristransko delovanje nadzornikovo ni bilo po godu, z denuncijami naravnost ministru poslanimi. Zakaj znano je, da imajo agitatorji nemškega „Schulvereina“ navado kovati vsakovrstne pritožbe, na katere nalové potem od nevednih ljudij, tudi slovenskih, podpise, katerih istinitost je vrhu tega mnogokrat silno dvomljiva, ter potem nadlegovati ž njimi šolske oblasti in še samega ministra.

Razumljivo je, da je pri teh okolnostih napravil ta slučaj na slovensko prebivalstvo najslabjši utis. Čudno se zdi ljudem, da postopa minister za peščico Kočevarjev s toliko eneržijo, s prezirom c. kr. deželne šolske oblasti brez kake natančneje preiskave in brez ozira na deželno šolsko postavo, v tem, ko tam, kjer gre za ustavne pravice Slovencev, n. pr. na Koroškem, Štajerskem, Primorskem in v Istri, vlada ne kaže niti eneržije, niti prave volje.

Tudi podpisani mislimo, da ministerstvo c. kr. okrajnega šolskega nadzornika, predno preteče njegova šestletna doba, brez nasveta c. kr. deželnega šolskega sveta ne more odstaviti, ker bi bile drugače dotične določbe deželne postave brez pomena. Vrhu tega nam potrjujejo avtonomni zastopniki c. kr. deželnega in c. kr. okrajnega šolskega sveta, da proti g. Komljanecu ni bilo nikoli nikake opravilene pritožbe v obravnavi. Zatorej je vsa podoba, da je bil minister v kočevskih šolskih razmerah najbrže od neke nepoklicane strani silno slabo poučen, ter se spoštljivo podpisani usojamo vprašati vis. c. kr. deželno vlado:

Iz katerih uzrokov in po katerih uplivih je bil imenovan g. c. kr. okrajni nadzornik brez disciplinarne preiskave, brez vednosti deželnega šolskega sveta odstranjen?

Svetec, Kavčič, Lavrenčič, Pakiž, Ogorelec, Klun, dr. Tavčar, dr. Vošnjak, Povše, Hribar, dr. Papež, dr. Bleiweis, Detela, Murnik, Dragoš, Stegnar, Klein.

Visoko predsedstvo c. kr. deželne vlade!

V Dragarski fari po nemško Suchen, kočevskega okraja prikazale so se zadnji čas od nekih ljudij, kakor se pripoveduje, shujskanih in podkupljenih od nemškega „Schulvereina“, agitacije za nemške pridige.

Po zadnjem ljudskem popisu šteje ta fara 1495 prebivalcev in sicer 1243 Slovencev in 252 Nemcev oziroma Kočevarjev.

Ti poslednji govore mej seboj neko narečje, katero sami imenujejo „kočeboriš“, ter se baje precej loči od govornice drugih Kočevarjev; od pismene nemščine pa tako, da oni ne razumejo človeka, ki bi ž njimi govoril pismeao nemščino in on njih ne. Le nekateri možki, ki hodijo po svetu kupčevati, znajo tudi pismeno nemščino. Nasproti pa znajo in prav dobro govore vsi ti Kočevarji slovenski jezik. Zatorej so bile v cerkvi od kar ljudje pomnijo vedno slovenske pridige in do najnovejšega časa, ko je začel rovatí nemški „Schulverein“ ni bilo zastran tega nobene pritožbe.

Vsled omenjenih agitacij zdelo se je c. kr. deželni vladi in knežškofijskemu konzistoriju potrebno, poslati mešano komisijo v Drago, ter na samem mestu, poizvedeti dejanske jezikovne razmere in potrebe. Ali kaj se zgodi? Gosp. okrajni glavar Kočevski pl. Thoman, ki je bil od vladne strani odmenjen za to komisijo, ni čakal prihoda knežškofijskega odposlanca, ampak je prišel 9. sept. t. l. sam v Drago in ondi, kakor se pripoveduje, začel nabirati podpise za nemške pridige; hodil je v ta namen od vasi do vasi; on se ni ustavil pri gosp. župniku, kot cerkvenem predstojniku, tudi ne pri županu in podžupanu, kot občinskem zastopniku, ampak pri kočah znanih agitatorjev nemškega „Schulvereina“, a, po katerih je dal seganjati ljudi skupaj, ter jih na vse načine pregovarjal, da naj prošnjo za nemške pridige podpišejo. Ker ni bilo gospodarjev doma, silile so se ženske ali sinovi na podpis in na posled je neki g. okr. glavar naročal vsem, da kedar pride knežškofijske komisar, naj ostanejo pri tem, kar so pred njim govorili.

Ako je torej vse to res, kar se pripoveduje, potem bi bil c. kr. okr. glavar zapustil stališče ne-

pristranskega c. kr. uradnika in postal sam najhujši agitator nemškega „Schulverein“-a. Tako ravnanje bi bilo ne samo nedostojno, temveč tudi nevarno, ker po jedni strani vznemirja ljudstvo in budi v njem nezaupanje do gosposke, ter je, kakor se pripoveduje, res prišlo mej razdraženim ljudstvom zavolj podpisov do velikih preprirov in celo do resnih izgrediv; po drugi strani pa se lahko zavodijo višje gosposke, da jednostranski poučene store napačne da celo krivične korake.

Podpisani smo trdno prepričani, da g. c. kr. okr. glavar od c. kr. deželne vlade ni imel naloga loviti podpisov za nemške pridige, temveč, da se je on samovoljno podal v službo nemškega „Schulverein“-a.

Podpisani se torej usojamo vprašati vis. c. kr. deželno vlado:

a) Ali je gosp. deželnemu predsedniku znano, da je bil c. kr. okrajni glavar kočevski dne 9. septembra 1890 brez knezoškofjskega komisarja v v Dragi in da je tam nabiral podpise za nemške pridige?

b) Ali je to omenjeni c. kr. glavar storil po naročilu deželne vlade?

c) Kaj namerava deželno predstvo ukreniti, da se c. kr. okrajni glavar pl. Thoman ne bode več utikal v Dragarske cerkvene zadeve in motil miru, ki je dosedaj vladal v tej fari v tem oziru? Svetec, dr. Tavčar, Kaučič, dr. Vošnjak, Povše, Hribar, dr. Bleiweis, Murnik, Stegnar, Klein, Lavrenčič, Pakiz, Ogorelec, Dragoš, Krsnik.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani, 3. novembra.

Jezikovno vprašanje.

Koroška deželna vlada je naročila občinam, da imajo vsprejemati hrvatske dopise dalmatinskih občin. Če jih ne razumijo, naj si pa prekrbe prevodov, pri čemer jim imajo pomagati okrajna glavarstva. Dosedaj so se koroške nemške občine branile hrvatskih dopisov in se je zaradi tega bil pritožil dalmatinski deželni odbor pri ministerstvu. Posledica te pritožbe je od omenjeni ukaz.

Goriški deželni zbor

se odlikuje že več let s tem, da hitro reši svoje posle. Tudi letos se je že zaključil, dočim so drugi deželni zbori jedva pravo delovanje začeli. Kaj posebnega v tem zasedanju goriški deželni zbor ni sklenil Razburjenih debat ni bilo, kakor so v drugih deželnih zborih.

Vnanje države.

Avstrijskonemška trgovska pogodba

Avstrija in Nemčija sta se že nekda pogodili, da Nemčija zniža carino za žito in odpravi ovire izvažanju avstrijske živine. Pruski poljedelski minister s tem ni zadovoljen, in hoče odstopiti. Nemčija pa carine za žito ne bode ponižala za uvoz iz vseh držav, temveč le za žito nekaterih držav. Za rusko žito ostane dosedanja carina.

Zakon o ministerski odgovornosti v Srbiji.

Načrt zakona o ministerski odgovornosti v Srbiji, ki se predloži skupščini, je jako strog. Minister, ki je podpisal kak ukaz, ki ruši ustavo, ali volilni zakon, ali pa srbsko vojsko postavlja v službo kake druge države, ali dovoli tujim četam prehod skozi Srbijo, se bode kaznoval z ječo in zgubi vse državljanske pravice. Kazen znižati ali pa pomilostiti obsojenega ministra smela bode samo zbornica. Sodno postopanje proti ministrom se bode pa vršilo v tacihi zadevah po sklepu skupščine. Stavilo se bode za to posebno sodišče iz članov državnega sveta in najvišjega sodišča. Goljufije ministra in druge zlorabe oblasti bodo pa sodila navadna sodišča.

Francija in Italija.

Ker Francozi hočejo v Dijonu postaviti Garibaldu spomenik, jeli so italijanski radikali močno agitovati za zvezo mej Francijo in Italijo. Vladni italijanski listi se pa jezé, da so baš pred italijanskimi volitvami Francozi sprožili misel, da se postavi spomenik italijanskemu rodoljubu. S tem hočejo le uplivati na italijansko politiko.

Razpor mej Španijo in Francijo.

Mej Španjci in Francozi je nastal razpor zaradi nekega ozemlja na meji kongijske države. Francozi so si že nekaj časa prisvajali dotično ozemlje. zadnji čas pa so Španjci ondu razgrnili svoje zastave in mej domačince razdelili orožja. Francozi so se pa jeli potegovati za svoje pravice. Kakor bi ne bilo v Evropi že dovolj nasprotstev, jele so se evropske države sedaj še pripraviti zaradi krajev v družih delih svetá.

Knez Bismarck.

Poslednje dni se je zopet mnogo govorilo o tem, da knez Bismarck pride po zimi v Berlin in

se udeleži zborovanja pruske gospodske zbornice. Časopisi, ki so z Bismarckom v zvezi, pa to oporekajo. Bivši kancelar še vsaj sedaj ne misli delovati v parlamentu.

Luksemburško.

Vojvoda Adolf Nassauski prevzame dné 7. novembra zopet regenstvo v Luksemburgu. Poslednji čas so se mej ministerstvom luksemburškim in vojvodo vršila dogovarjanja, ali naj vojvoda letos vršila dogovarjanja, ali naj vojvoda letos znova priseže, ko je že lani prisegel. Kako se je sklenilo, o tem se ničesar ne poroča.

Razstava v Chicagu.

Nekateri nemški in francoski listi jeli so poročati, da se Evropci ne udeležijo razstave ob štiristoletnici odkritja Amerike. Američani zapri so z visoko carino trgovišča evropskim izdelkom in Evropci nemajo nobenega povoda s svojimi izdelki poveljevat ameriške razstave. Trgovišče za svoje izdelke bi ne mogli sedaj pridobiti, Američani bi pa še kopirali njih uzorce.

Domače stvari.

— (Vseh Svetih dan) bil je jako čmeren, kakor tudi včerajšnji dan. Pokopališče pri sv. Krištofu bilo je polno snega in blata, občinstva pa oba dneva na tisoče. Grobi so bili lepo razsvetljeni in okrašeni. Dr. Bleiweis-a, Jurčič-a, Levstik-a, dr. Zarnik-a, Reslja in drugih grobovi bili so okinčeni z venci in razsvetljeni. Resljev grob okrasilo je Kranjsko-istrsko gozdarsko društvo z lepim vencem in trakom. Na grobove in spomenike, Valentina Vodnik-a, Čopa, Linhart-a pa so letos pozabili. Čitalniški zbor je pel pri Sokolski piramidi, Slavci pri križi na novem pokopališču.

— (Prešernov grob na pokopališču v Kranji) obiskali so dne 1. t. m. osmošolci in sedmošolci Ljubljanski, ter položili nanj krasen venec s trakovi. Z veseljem beležimo ta rodoljubni čin in kličemo „Slava!“ nadebudnim mladeničem, ki so tako sijajno slavili spomin našega mojstra pevcev.

— (Umrli) je dne 1. t. m. v blaznici na Studentci gosp. Ivan Juvanc, bivši notarski kandidat, v 37. letu dobe svoje. Pokojnik je bil vrl rodoljub, dlje časa korektor pri našem listu, in kot tak jako spreten in vreden sotrudič. Kot izvrsten pevec bil je posebno priljubljen v pevskih krogih. Lahka mu zemljica!

— (Koncert Ondříček.) Opozarjamo še jedenkrat slovensko naše občinstvo na jutrajšnji koncert slavnega violinista. Nepotrebno se nam zdi dostavljati še kaj novega. Izredni užitek bode gotovo za vsacega zopet čuti slavnega našega slovenskega rojaka, čegar ime slovi po vsej Evropi kot prvega izmej živčimi violinisti. Ker je to jedini koncert naj nikdo ne zamudi take redke prilike. Sedeži dobivajo se pri g. V. Petričiču in v čitalniški trafiki.

— (Naš rojak g. Trtnik) nastopil je kot prvi tenor po končanih svojih pevskih studijah — v soboto na narodnem gledališču v Pragi prvičkrat in sicer v nalogi Manrica v operi Trovatore. Uspeh bil je kakor povzamemo privatnemu telegramu izvanreden, posebno v veliki ariji in stretti. Srčno čestitamo!

— (Prva slovenska gledališka predstava) s katero se je pričela letošnja sezona bila je stara Raupachova ljudska igra „Mlinar in njegova hči“. Ker se je predstavljal, kakor že tudi lani, pri znižanih cenah, privabila je toliko občinstva, da so čitalniški tesni prostori bili nedostatni. Ako za danes omenjamo, da se je v celoti igralo prav dovoljno in da je navzoče občinstvo bilo prav zadovoljno, zadovoljili smo za ta pot svoji nalogi. Igralci so večinoma vsi znani že iz prejšnjih let in so glavne vloge bile v dobrih rokah dam Borštnik-Zvonarjeve, Nigrinove, Danilove in Slavčeve, ter gg. Danila, Borštnika, Sršena, Perdana, Verovška in Lovšina, ki so vsi dobro izvršili svoje naloge. Nekateri kritične opazke o pojedinostih pridržimo si za pozneje, ko bomo imeli priliko bolje spoznavati naše igralne moči. Za danes primankuje nam prostora.

— (Podoknica.) Pevski zbor čitalnice napravi danes zvečer ob 9. uri podoknico predsedniku čitalnice vitezu dr. Karolu Bleiweisu povodom jutranjega njegovega imendne.

— (Vabilo na LXXXVII. odborovo skupščino „Matice Slovenske“) v sredo dne 12. novembra 1890. l. ob 5. uri popoldne v društveni hiši na Kongresnem trgu št. 7. Dnevni

red: 1. Potrjenje zapisnika o LXXXVI. odborovi seji. 2. Naznanila predsedništva. 3. Poročilo gospodarskega odseka. 4. Poročilo književnega odseka. (Razprava o Slov. Besedi.) 5. Poročilo tajnikovo. 6. Posameznosti. V Ljubljani dne 30. oktobra 1890. Predsednik: Josip Marn.

— (Vodstvo družbe sv. Cirila in Metodaja) je imenovalo gospico Viktorijo Kavčič za vrtnarico na društvenem zabavišču v Pevmi pri Gorici, ker je dozdanja učiteljica gospica Karolina Lašič dobila mesto na otroškem vrtu društva „Sloge“ v Gorici.

— (Železnica Divača-Loka.) Te dni je imel svet državnih železnic na Dunaji sejo. Iz poročila posnamemo tole zanimivo vest: Na interpelacijo, kedaj se ima pričeti z grajenjem železnice preko Tur, odgovori referent dr. Rus, da se o tem ne da še nič gotovega povedati. Vender ima izmej sedmih projektiranih črt, gledé na to, da se za Trst nekaj mora storiti, proga Divača-Loka najbližjo prihodnost, zato ker je najkrajšja in ker se je večina merodajnih faktorjev izrekla za njo. Torej vender! Zanimivo je nadalje tudi, da se je na prošnjo Burgstallerjevo sklenilo delati na to, da se napravi péažna zveza za osebni promet mej Ljubljano in Divačo, to je, da bode moči priti po znižanem tarifu državnih železnic v Divačo oziroma v Trst iz kake postaje državnih železnic. Želeti bi bilo!

— (Mestna hranilnica Ljubljanska.) Meseca oktobra uložilo je 336 strank v mestno hranilnico Ljubljansko 119.976 gold. 74 kr., uzdignilo pa 169 strank 90.477 gold. 72 kr.

— (Ogenj) Zadnji petek ob 1/2 6 uri zvečer naznanila sta dva strela z Grada ogenj na Dunajski cesti. Da si je gorelo s plamenom, vendar ni bilo nevarnosti, kajti Töniesovi italijanski delavci zažgali so pred odhodom v blaženo domovino staro slamo, na kateri so vso poletje ležali, ne da bi bili to naznanili. Gasilno društvo je bilo takoj na mestu požara in ne bode ta „špas“ Lahov brez stroškov za dotičnika.

— (Iz Novega mesta) se nam piše: Gosp. Danijel Šufraj, c. kr. sodnik v Velikih Laščah, podaril je svojo delnico „I. Narodnega doma“ Čitalnici v Novem mestu. Odbor društva izrekal je vrlemu rodoljubu najtoplejšo zahvalo za to veliko darilo. Še nekaj takih daril in obstanek „Narodnega doma“ v Novem mestu je osiguran.

— (Iz Žužemberka) piše se nam dne 29. oktobra: Sinoči umrl je po mučni bolezni tukajšnji tržan in trgovec Fran Pehani st. Bil je pošten narodnjak, ustanovitelj in že več let predsednik tukajšnjemu brašnemu društvu. Večnaja mu pamjat!

— (Iz Brežic) se nam piše: Rodoljubna obitelj g. dr. Franca Firbas-a, c. kr. notarja v Brežicah, zadela je trpka nezgoda, umrla jim je danes najstarejša, devetletna hčerka Fanika za škrlatico po tridnevni bolezni.

— (Popravek.) V družbe sv. Cirila in Metodaja izkaz se je urinila neljuba pomota pri podružnici: „Poljanska dolina“. Izpustiti je: „pokrovitelj 1“ in denarna vsota ni, kakor stoji natisneno gld. 1150, nego 111 — čitaj sto in jedenajst goldinarjev.

— (Iz Novevasi pri Rakeku.) Dve nesreči pripetili sta se tukaj vsled snega. Dne 29. m. m. razkidavali so domačini na cesti proti Rakeku sneg, mej njimi bil je tudi posestnik od Fare. Ko so se po končanem delu vsi zdravi domov vračali, pade rečeni posestnik vznak in bil v pol uri mrtev. Umrli je za srčno hibo. — V torek šel je drug posestnik iz Topola k davkarji v Lož, katerega so do danes pogrešali. — Po dolgem iskanji našli so ga v gozdu v Pogači zmerzlega. Gotovo je bil vinski, sicer bi mož gotovo ne hodil v takem vremenu skozi gozd, ampak po cesti. Snega imamo do 3 čevlje na debelo na nekaterih krajih, pošte neredno dohajajo. Poštni hlapec iz Ložkega potoka moral je radi zametov pustiti voz v snegu in oditi po ljudi uro daleč.

— (V Trst) priplula je v četrtek ruska topnjača „Zaporožec“ z 9 kanoni in 174 možmi, v petek pa oklopni fregati „Vladimir Monomah“, (20 kanonov, 542 mož) in „Pamjat Azova“ (25 kanonov, 574 mož) in se zasedale v zalivu pri Milah. Te ladije pričakujejo ruskega prestolonaslednika, ki se bode dne 10. t. m. v Trstu ukrcal in potem odpotoval proti vzhodu. Carevič ostane jeden dan na Dunaji, kjer bode stnoval v cesarskem dvorcu.

— (Osnovni izredni občni zbor „Tržaškega podp. in bralnega društva“) bode v nedeljo dne 16. novembra t. l. ob 1/2 4. popoldne v prostorih društva (via Caserma št. 12). Pri tem osnovnem zboru ima se izvoliti na podlagi novih pravil novo vodstvo društva in drugi društveni organi. Vsak družnik se torej opozarja, da od dneva osnovnega zbora naprej ni več navezan uplačati tudi v okrajno blagajnico, ker tudi to društvo je postalo vsled novih pravil enakoveljavno tem blagajnicam. Novi članovi se sprejemajo do osnovnega zbora še na podlagi starih pravil in kedor torej prej pristopi, ima veliko prednost.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Sansibar, 1. novembra. Ekspedicija v Vitu je končana. Vitu popolnoma razdejan.

Wiesbaden, 2. novembra. Vojvoda nasavski pride danes v Luksenburg in bode jutri zbornico osebno otvoril.

Novi York, 2. novembra. Po največjem številjenji je v Združenih državah 62,480.540 prebivalcev.

Dunaj 3. novembra. Cesar udeležil se danes v Meyerlingu maše zadušnice za pokojnim cesarjevičem Rudolfom. Mašo daroval prelat samostana v Heiligenkreuz.

Dunaj 3. novembra. Prihod cesarjeviča napovedan v četrtek na 6. t. m.

London 3. novembra. Skupni izid občinskih volitev, kolikor doslej razvidno, za liberalno stranko ugoden.

Novi York 3. novembra. Irska poslanca Dillon in O'Brien semkaj došla. Vsprejelji so ja mnogi člani irskih društev z živahnimi klici.

Razne vesti.

* (Zanimivi poskusi.) Profesor Mascart v Parizu namerava na Eifflovi stolpu prirediti poskuse z nihalom, kakor jih je nekoč v Rimskem Pantheonu započel slavnj Foucault. Z druge etaže stolpa visi že nekaj do 115 metrov visoko nihalo, na katerem visi 96 kilogr. težka plošča. S tem nihalom, ki sega do 2 metra nad zemljo, namerava profesor Mascart vidno pokazati kretanje zemlje.

* (Nuna sestra Caprini) prišla je v Pariz iz Sudana, kjer je v osmih letih, odkar so ondu nastali neredi, veliko prestala. Najbolj se pritožuje, da se je morala črno barvati, da je mogla prepotovati velik del Sudana. V dveh mesecih misli se zopet vrniti v Afriko.

* (Steklo v roki) imela je 14 let neka ženska v Borschemichu pri Düsseldorfu. Leta 1876 se jej je bil kos stekla, ko se je okno ubilo, tako globoko zasadil v roko blizu komolca, da ga zdravnik ni mogel vzeti iz roke. Od takrat jo je večkrat roka bolela. Letos se jej je za pestjo jela roka gnojiti in ko se jej je predrla, izpal je dotični kos. V 14 letih premaknil se je bil od komolca do zapestja.

* (Nevolja mej ženskami) v Ameriki je velika, ker so se zaradi povišanja carine podražili tudi toaletni predmeti. Jele so nabirati podpise po vseh Združenih državah za peticojo za znižanje carine od toaletnih predmetov. Peticojo bodo poslale predsedniku Harrisonu.

Zahvala.

Preblagorodna gospa **Marija pl. Gutmansthal-Benvenuti** mi je povodom smrti svojega soproga, gospoda Ludovika viteza Gutmansthal-Benvenuti-ja, poslala tri sto goldinarjev, s pozivom, da ta znesek razdelim mej reveže Ljubljanske, ki so v največji potrebi.

Usojam se, ta blagotvorni čin na obče znanje dati z izrazom najtoplejše zahvale.

V Ljubljani, dne 30. oktobra 1890.

(813) Župan: **Grasselli s. r.**

Poslano.

Neustein-ove sladkorjene Elizabetne kri čisteče pile,

skušeno in od znamenitih zdravnikov priporočano lahko čistilno, raztapljajoče sredstvo. — 1 škatljica à 15 pil velja 15 kr., 1 zavoj = 120 pil 1 gld. a. v. — **Pred ponarejanjem se jako svari.** — **Zahtevaj izrecno Neustein-ove Elizabetne pile.** — Pristne so samo, če ima vsaka škatljica rdeče tiskano našo protokolovano varstveno znamko „Sveti Leopold“ in našo firmo: **lekarna „pri sv. Leopoldu“, Dunaj, mesto, Ecke der Spiegel- und Plankengasse.** — V Ljubljani se dobivajo pri gosp. **lekarni G. Piccoli-ji.** (791-2)

„LJUBLJANSKI ZVON“
stoji

za vse leto gld. 4.60; za pol leta gld. 2.30; za četrt leta gld. 1.15.

Spominjajte se dijaške in ljudske kuhinje pri igrah in stavah, pri svečanostih in oporokah, kakor tudi pri nepričakovanih dobitkih. (161-6)

Tuji:

2. novembra.

Pri **Mallči:** Eckstein, Kohn, Skodler z Dunaja. — Manoti iz Trsta. — Jüss iz Novega Jorka. — Bilina iz Linca.

Pri **Stonu:** Klofutar, Schaffer, Wohl, Gebhard z Dunaja. — Husar iz Budimpešte. — Brucz iz Postojine. — Reiter iz Lipsije.

Pri **bavarskem dvoru:** Wachter iz Tržiča. — Becke iz Ljubljane.

Pri **južnem kolodvoru:** Androina iz Št. Jerneja. — Černe, Andrian iz Ljubljane. — Ivana in Franja Petrič iz Radovljice.

Umrli so v Ljubljani:

31. oktobra: Ivan Lindtner, črkostavec, 70 let, Dolge ulice št. 3, za plućnim edemom. — Ivan Neckerman, pisar, 64 let, Krakovski nasip št. 16, za plućnim edemom. — Uršula Selan, gostija, 80 let, Kravja dolina št. 11, za oslabljenjem.

1. novembra: Viljem Maršner, paznikov sin, 5 let, Dunajska cesta, delavske hiše — za davico. — Alojzij Papež, paznikov sin, 1 1/2 leta, Poljanski nasip št. 48, za davico. — Emerih Pogorelec, učenec, 9 let, Gradišče št. 13, za prisadom.

2. novembra: Jožefa Garvas, kajzarjeva žena, 45 let, Karolinska zemlja št. 34, za rakom.

V deželni bolnici:

30. oktobra: Lovrenc Berlan, blavec 22 let, za pšenom. — Ivan Detela, čevljar, 30 let, za jetiko.

31. oktobra: Anton Supan, delavec, 55 let, za jetiko.

2. novembra: Fran Brecl, kovač, 28 let, za zastrupljenjem krvi.

Tržne cene v Ljubljani

dne 31. oktobra t. l.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, hktl.	6 50	Špeh povojen, kgr.	68
Rež, „	4 55	Surovo maslo, „	72
Ječmen, „	4 22	Jajce, jedno : „	3
Oves, „	2 92	Mleko, liter „	8
Ajda, „	4 87	Goveje meso, kgr.	60
Proso, „	4 39	Telečje „	68
Koruza, „	5 04	Svinjsko „	58
Krompir, „	2 41	Koštrunovo „	36
Leča, „	10 —	Pišanec.	45
Grah, „	10 —	Golob	16
Fižol, „	8 —	Seno, 100 kilo	152
Maslo, kgr.	90	Slama, „	178
Mast, „	68	Drva trda, 4 □ metr.	6 60
Špeh frišen „	58	„ mehka, 4 „	4 40

Meteorološko poročilo.

Dan	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Močina v mm.
31. okt.	7. zjutraj	736.3 mm.	1.1° C	brevz.	obl.	2.50 mm.
	2. popol.	736.2 mm.	4.4° C	sl. szh.	obl.	dežja.
	9. zvečer	735.6 mm.	1.6° C	brevz.	obl.	
1. nov.	7. zjutraj	733.3 mm.	0.6° C	brevz.	megla.	
	2. popol.	732.4 mm.	2.8° C	brevz.	obl.	0.00 mm.
	9. zvečer	733.3 mm.	—0.6° C	brevz.	megla.	

Srednja temperatura 2.3° in 2.8°, za 5.2° in 4.5° pod normalom.

Dunajska borza

dné 3. novembra t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

	včeraj	danes
Papirna renta	gld. 88 80	gld. 88 75
Srebrna renta	88 85	88 80
Zlata renta	107 —	107 05
5% marcna renta	100 80	100 95
Akcije narodne banke	982 —	982 —
Kreditne akcije	305 50	305 25
London	114 95	115 05
Srebro	—	—
Napol.	9 12	9 13
C. kr. cekini	5 46	5 46
Novske marke	16 50	16 55
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld.	131 gld. 75 kr.
Državne srečke iz l. 1864	100	180
Ogerska zlata renta 4%	101	80
Ogerska papirna renta 5%	99	40
Dunava reg. srečke 5%	100 gld.	120
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	115	—
Kreditne srečke	100 gld.	183
Rudolfove srečke	10	19
Akcije anglo-avstr. banke	120	164
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	226	—

Zahvala.

Za mnogobrojne dokaze srčnega sočutja ob smrti našega nepozabljivega soproga in očeta, gospoda

Franca Pehani-ja

za obilo udeležitev pri pogrebu, za darovane krasne vence, za milo petje, sploh za vse, našo bolest tolikanj olajšajoče sožalje, izrekamo vsem sorodnikom in dragim prijateljem, posebno pa prečastitej duhovščini, slavnima društvoma „Požarna bramba“ in „Bralno društvo“ ter gg. pevcem najtoplejše zahvalo.

Žužemberk, dne 1. novembra 1890.

Žalujoča rodbina

(816) Pehani.

Josipina Juvanee, rojena Svetek, javlja v svojem in v imenu sorodnikov vsem znancem in prijateljem tužno vest, da je nje iskreno ljubljene soprogo, gospod

IVAN JUVANEC

bivši notarski kandidat

dne 1. novembra ob 7. uri zvečer, po dolgi in mučni bolezni, v 37. letu svoje dobe, izdihnil svojo dušo.

Pogreb bode dne 3. t. m. ob 4. uri popoldne iz mrtvašnice pri sv. Krištofu.

Svete maše zadušnice brale se bodo v farni cerkvi pri sv. Petru.

Nepozabljivega ranjcega priporočam v blag spomin in molitev. (817)

Ljubljana, dne 3. novembra 1890.

Zahvala.

Vsem onim, ki so priliki nenadne smrti našega predragega soproga, očeta, sina, brata, zeta in svaka, gospoda

Frančiška Govekar-ja

nadučitelja i. t. d. v Šiški

nepozabnemu pokojniku s premnogimi venci, z obilo udeležbo pri pogrebu izkazali poslednjo čast, posebno vis. blag. gosp. Ivanu Mahkotu, c. kr. okrajnemu glavarju, p. n. učiteljstvu, kraj. šol. svetu, slav. čitalništvu pevcem, gosp. predsedniku Fr. Dreniku za nagrobni govor, požarni brambi Šišenski in Lžanski, izrekamo najtoplejše zahvalo.

V Šiški, dne 3. novembra 1890.

(818) Rodbine:
Govekar — Minati — Lunder.

Zahvala.

Za mojemu tako nepričakovano umrlemu očetu gospodu

Ivan-u Lindtner-ju

inzeratnemu metteurju „Laibacher Zeitung“

mej boleznijo njegovo skazano presrečno sočutje, za lepe darovane vence in za mnogobrojno časteče spremstvo dragega pokojnika k poslednjemu počitku izrekam tem potom svojo in svojih sorodnikov najprisrčnejšo zahvalo. Posebno se čutimo dolžni biti hvaležni velečastimu šefu mojega očeta, gospodu posestniku tiskarne O. Bambergu, gospodom poselskim vrstnikom in slavnemu društvu tiskarjev.

(819) Henrik Lindtner.

V Ljubljani dné 3. novembra 1890.

Da ni v lovski sezoni in v mokrem jesenskem času mokrih nog, trdih čevljev,

doseže se z

J. BENDIK-a
v Št. Valentinu

c. in kr. patentovano, vodo neprepustajočo

redilno maščo za usnje

kar kažejo že nad 15letne skušnje in potrjujejo že stotine priznanih pism ter se rabi za lovske čevlje pri Najvišjem dvoru.

Za likanje čevljev in konjske oprave se pa nadalje priporoča po ravno tem izumljena c. in kr. privilegovana (714-5)

tinktura za likanje usnja

ki naredi usnje lepo svetlo in je varuje, da ne poka, se ne lomi in ruši in torej usnje dalj časa ohrani.

Redilna mašča za usnje.	Tinktura za likanje usnja.
1/2 škatlja	80 kr.
1/2 škatlje	40 „
1/4 „	20 „
1/8 „	10 „
1 liter	gld. 1.20
1/2 steklenica	— 80.
1/4 steklenice	— 40.
1/8 „	— 20.

Prodajalcem na drobno devoljuje se rabat. Zalogo v Ljubljani imata **Schussnig & Weber**, ne več Krisper.

! Pred ponarejanjem se svari!